

STORTINGET

Representantforslag 133 S

(2021–2022)

fra stortingsrepresentantene Ingunn Foss, Sveinung Stensland, Peter Frølich, Tage Pettersen, Turid Kristensen, Mudassar Kapur og Sandra Bruflot

Dokument 8:133 S (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ingunn Foss, Sveinung Stensland, Peter Frølich, Tage Pettersen, Turid Kristensen, Mudassar Kapur og Sandra Bruflot om styrking av ofres stilling

Til Stortinget

Bakgrunn

Lørdag 29. januar kunne Aftenposten fortelle om flere tilfeller hvor ofre for grov vold, mishandling og voldtekter ikke har blitt varslet av kriminalomsorgen om at gjerningspersonen er blitt løslatt fra fengsel. Kvinnene som står frem i saken, forteller om angst og frykt for å tilfeldigvis støte på gjerningspersonen på gaten. Historiene er ikke unike og illustrerer et generelt behov for i større grad å legge vekt på hensynet til ofre og etterlatte i norsk kriminalomsorg.

Samfunnets viktigste oppgave er å ivareta innbyggernes trygghet og sikkerhet. Ofre for grov vold og mishandling sliter ofte med store traumer og psykiske lidelser. De skal slippe å leve i frykt for at gjerningspersonen skal oppsøke dem på nytt. Mens domfelte etter endt straffegjennomføring skal leve et liv i frihet og rehabiliteres tilbake til samfunnet, varer skadene og konsekvensene for de som er rammet, livet ut.

Det er behov for gjennomgående å legge større vekt på hensynet til ofre for slik kriminalitet. Forslagsstillerne mener det er behov for et nytt regelverk for varsling av fornærmede og etterlatte, økt bruk av omvendt voldsalarm og adgang til å illegge evigvarende besøksforbud. Dette ble foreslått av regjeringen Solberg i Meld.

St. 39 (2020–2021) Kriminalomsorgsmeldingen, men meldingen ble trukket av regjeringen Støre høsten 2021.

I dag avgjør kriminalomsorgen ut fra en skjønnsmessig vurdering om det er av betydning for fornærmede eller etterlatte å bli varslet om at domfelte løslates. Dagens regelverk er for tilfeldig og uforutsigbart for fornærmede og etterlatte, og praktiseringen varierer mellom enhetene i kriminalomsorgen. Forslagsstillerne mener mindre bør være overlatt til skjønnsmessige vurderinger i kriminalomsorgen, og ønsker en endring slik at fornærmede bør kunne få en mer aktiv rolle i disse spørsmålene.

Selv om prinsippet om at straffegjennomføringen primært er et anliggende mellom offentlige myndigheter, fortsatt skal ligge fast, mener forslagsstillerne at det er rom for et tydeligere regelverk som i større grad vektlegger fornærmede og etterlattes ønsker og behov.

Forslagsstillerne ønsker også å innføre en ordning med elektronisk kontroll (såkalt omvendt voldsalarm) ved brudd på besøksforbud, i tråd med forslaget regjeringen Solberg sendte på høring den 6. september 2021. I dag kan det ilegges elektronisk kontroll ved kontaktforbud, og forslagsstillerne ønsker å utvide ordningen for å styrke fornærmedes stilling. Økt bruk av omvendt voldsalarm vil innebære en betydelig styrking av fornærmedes rettsvern og beskyttelsesbehov.

Selv om elektronisk kontroll er inngripende, er det etter sin art først og fremst et tiltak som skal sørge for at det underliggende besøksforbudet overholdes. Forslaget innebærer at det innføres en hjemmel i straffeprosessloven slik at påtalemyndigheten skal kunne illegge elektronisk kontroll ved brudd på besøksforbud. Dette vil være aktuelt i tilfeller hvor påtalemyndigheten er overbevist om at et slikt brudd er begått, og dessuten mener at bevisene er tilstrekkelige til fellelse i retten.

Forslaget er utredet og har fått bred støtte i høringsrunden.

I tillegg mener forslagsstillerne terskelen for bruk av evigvarende kontaktforbud bør senkes. For domfelte som har sonet ferdig, er straffen over, men for ofre for alvorlig vold og overgrep går disse sakene aldri over. En senket terskel vil styrke ofrenes trygghet etter at domfelte er løslatt. Det sender samtidig et tydelig signal om at det er mer alvorlig å pålegge offeret ansvaret for sin sikkerhet enn å legge ansvaret for sikkerheten på gjerningspersonen.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen gjennomføre et regelverksarbeid om varsling fra kriminalomsorgen der hensyn til fornærmede og etterlatte vektlegges sterkere enn det som ligger i dagens regler.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om innføring av en ordning med elektronisk kontroll (såkalt omvendt voldsalarm) ved brudd på besøksforbud.
3. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endring av vilkårene for bruk av evigvarende kontaktforbud, slik at terskelen senkes og hensynet til ofre i større grad vektlegges.

8. mars 2022

Ingunn Foss

Sveinung Stensland

Peter Frølich

Tage Pettersen

Turid Kristensen

Mudassar Kapur

Sandra Brufloth